

ФЛОРА

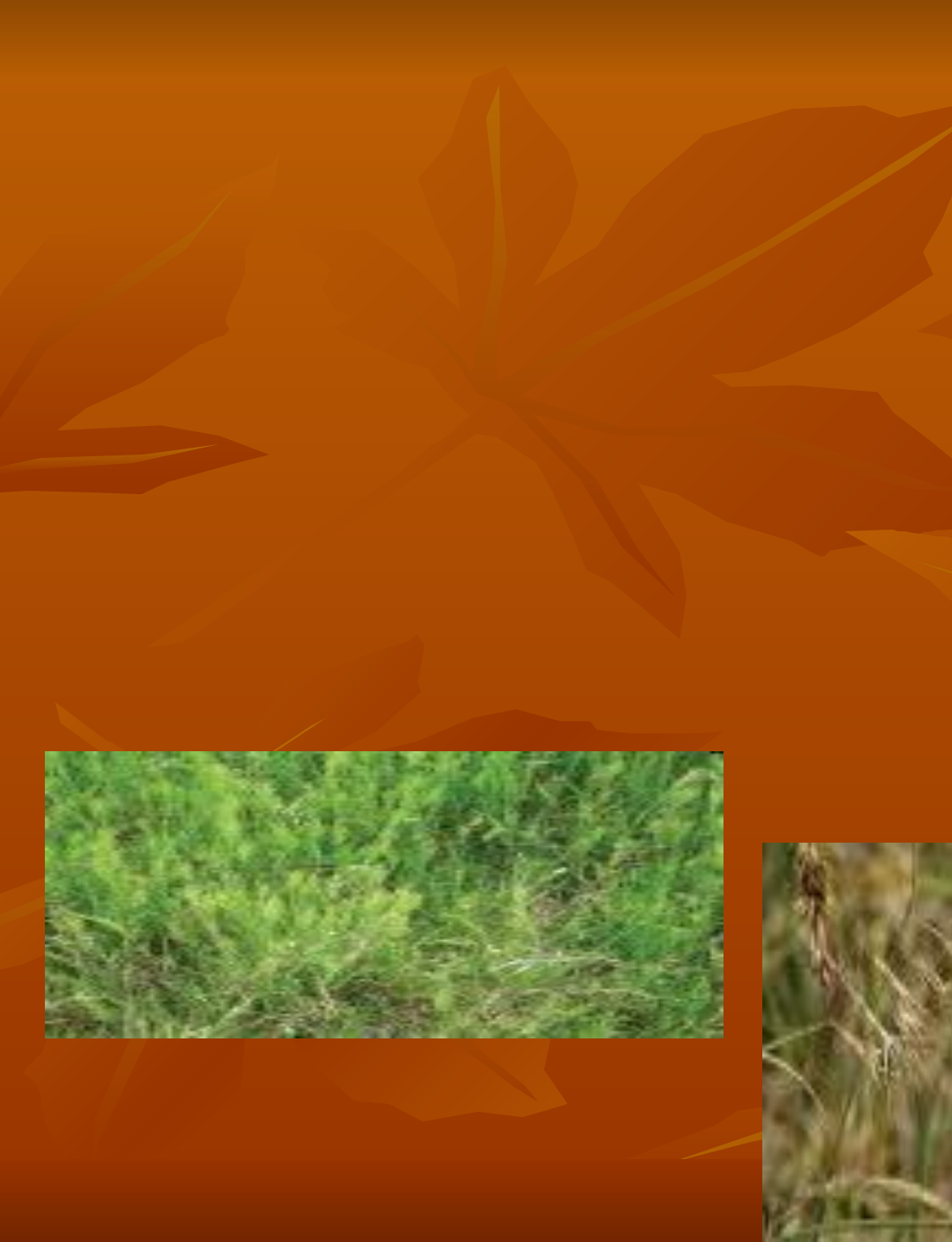

«Долина нарцисів» — унікальний ботанічний об'єкт, в якому охороняється найбільший у Середній Європі осередок нарцису вузьколистого (*Narcissus angustifolius*). Цей середньоєвропейський високогірний вид поширений в Альпах, на Балканах і в Карпатах на висотах 1100—2060 м. Популяція в цьому рівнинному локалітеті збереглася з післяльодовикового періоду і має реліктовий характер. У 1980 р. нарцис вузьколистий занесено до Червоної книги України.

Флора

- Рослинність масиву «Долина нарцисів» на 90% представлена різнотравними та злаково-різнотравними угрупованнями серед яких переважають:
- червона костриця (*Festuca rubra*)

- В місцях з підвищеною зволоженістю поширені види осок (*Carex acutiformis*, *C. acuta*, *C. vulpina*) та ситник розлогий (*Juncus effusus*)

Carex acutiformis

C. acuta

Carex vulpina

- ситник розлогий (*Juncus effusus*)

- У цілому в «Долині нарцисів» представлено 498 видів різних рослин, зокрема 15 видів квітів, які занесені в Червону книгу України, 16 видів орхідей.

- Серед рідкісних рослин заповідника:
деревій верболистий (*Achillea salicifolia*)
- билинець найзапашніший (*Gymnadenia odoratissima*),

пальчатокорінник Фукса (*Dactylorhiza fuchsii*),

- Пальчатокорінник травне́вий (лат. *Dactylorhiza majalis*, народна назва — мокруха) — багаторічна і трав'яниста рослина з 2-4-лопатеvimи бульбами. Належить до родини Зозулинцеві (*Orchidaceae*).
- Занесена до Червоної книги України (1996).

Зозульки травневі

Еритроній собачий зуб

- Еритро́ній соба́чий зу́б (*Erythronium dens-canis*) — рідкісна багаторічна трав'яниста і цибулинна рослина з родини лілійних.
- Занесена до Червоної книги України.
- Зазнає винищення через свої декоративні якості. Потребує повсюдно суворої охорони.

Тирлич

- Тірлич (*Gentiana L.*) — рід одно- і багаторічних зіллястих півкущів родини тирличкуватих. Відомо близько 300 видів, поширених переважно у помірних широтах земної кулі, у тому числі в Україні — 16.

півник сибірський (*Iris sibirica*)

ЗОЗУЛИНЕЦЬ РІДКОКВІТКОВИЙ *Orchis laxiflora* Lam.

- Багаторічна трав'яниста рослина заввишки 15-70 см. Бульби яйцевидні або довгастояйцевидні. Стебло вкрите лінійноланцетними листками. Суцвіття негусте, колосовидне, утворене з 5-10 великих пурпурових або рожевих квіток. Цвіте у травні - червні. Плодоносить у липні - серпні. Розмножується насінням.
- Занесено до Червоної книги Української РСР (1980).

Зозулінець шоломонівський (лат. *Orchis militaris* L.)

- Рослина висотою 20—45 см, з яйцевидними бульбами. Стебло з 3—5 яскраво-жовтими довгастими листками, розміщеними в його нижній частині. Суцвіття багатоквіткове, щільне, циліндричне. Квітки рожево-лілово-пурпурові, запашні, складної будови: 5 пелюстковидних листочків оцвітини сходяться верхівками, утворюючи шолом, шостий (губа) — 3-роздільний, звисає донизу і біля основи має коротку шпорку. Плід — коробочка. Насіння дрібне, пилювате. Цвіте у квітні — червні.
- В Україні росте 26 видів зозулинця. Всі вони занесені до Червоної книги.

зозулинець рідкоквітковий (*Orchis laxiflora*)

- Багаторічна рослина 8—25 см заввишки) з косим повзучим кореневищем, з прикореневими п'ятипальчастими сріблясто-волосистими листками.
- Кореневі листя на довгих черешках, п'ятірні, дуже рідко з домішкою трійчастого; прилистки великі, темно-бурі, з ланцетними, гострими вушками.
- Стеблові листки трійчасті.
- Квітки на довгих квітконіжках, досить великі; білого кольору.
- Квітне в травні — червні.

- *Narcissus angustifolius* Curt. співдомінує, а на третині його площ домінує у травостої. Зростає в декількох угрупованнях:
- Нарцис вузьколистий + Родовик лікарський (*Sanguisorba officinalis*) + Пахуча трава звичайна (*Anthoxanthum odoratum*);
- Нарцис вузьколистий + Костриця лучна (*Festuca pratensis*) + Бухарник пухнастий (*Holcus lanatus*);
- Ситник скупчений (*Juncus conglomeratus*) + Гадючник шестипелюстковий (*Filipendula vulgaris*) + Нарцис вузьколистий.

- Основне флористичне різноманіття Карпатського біосферного заповідника спостерігається в лучних ценозах, які представлені на низинних заплавах луках масиву "Долина нарцисів", на високогір'ї та лісових галявинах. Велике флористичне багатство характерне також для вапнякових гряд (понад 200 видів),.

зокрема в Угольсько-Широколужанському масиві
ростуть:

- кизильник цілокрайї
- яловець козачий
(єдине місце його
росту в Українських
Карпатах)

- жостір проносний;

- липа широколиста;

- тис ягідний

- У флорі лісового поясу переважають неморальні, бореальні та монтанні види, серед них:

- дзвоники карпатські

- скополія карніолійська

- антрагена альпійська

- підсніжник звичайний

- чемерник червонуватий,

- лілія лісова

- очиток іспанський

- булатка червона

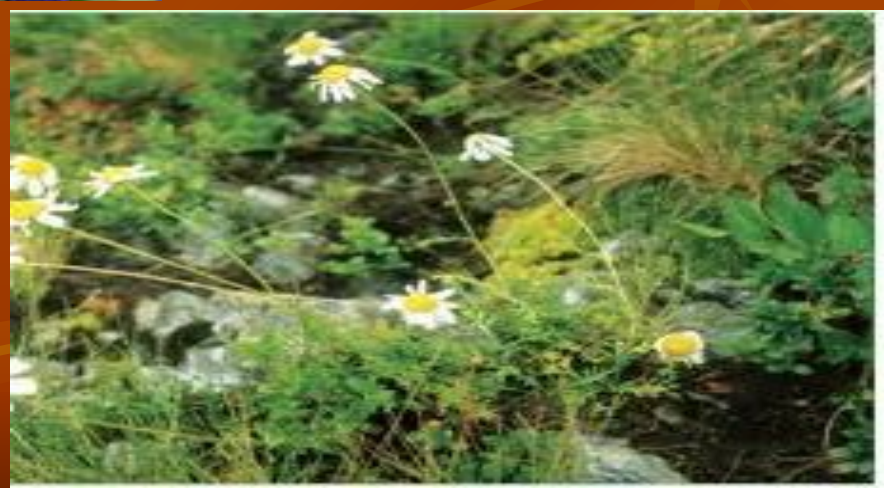

- зозулині сльози серцелисті

- А у субальпійському та альпійському поясах заповідних масивів ростуть такі рідкісні рослини як анемона нарцисоцвіта, аконіт міцний, роман карпатський, жовтяниця альпійська, тирличі безстебловий, жовтий крапчастий та весняний, перестріч скельний, нарцис вузьколистий, парагеум гірський, шолудивник кільчастий, медунка угорська, сон білий, родіола рожева.

- парагеум гірський

- шолудивник кільчастий

- сон білий,

- родіола рожева.

